

Соглашение об ассоциации: чего ждать экологам

Все меньше времени остается до завершения ратификации и вступления в силу Соглашения об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом. Соглашение представляет собой многостраничный документ, регулирующий все сферы взаимодействия Украины с ЕС, устанавливающий обязательства нашего государства по сближению законодательства, организационных и управленческих моделей с общеевропейской практикой.

Каких же нововведений в сфере охраны окружающей среды ждать от реализации Соглашения?

Вопросам экологии посвящены многие положения данного документа. Наиболее полно этот вопрос рассмотрен в главе 6 («Окружающая природная среда») V раздела Соглашения.

Стороны должны будут взаимодействовать в сфере сбережения, охраны, улучшения и воссоздания качества окружающей среды, защиты общественного здоровья. Приоритетными в этом сотрудничестве определены следующие вопросы: изменение климата, качества атмосферного воздуха и водных ресурсов, сохранение и защита биологического и ландшафтного разнообразия, управление природными ресурсами, промышленного загрязнения и промышленных угроз, экологическое управление, образование, свободный доступ к экологической информации и принятию решений, а также использование генетически модифицированных организмов, шумовое загрязнение и т. п.

Чтобы положения Соглашения не остались пустыми декларациями, документ содержит приложения, которые предусматривают конкретные действия сторон и сроки их выполнения.

Так, приложение XXIX устанавливает сроки (в среднем от

двух до пяти лет) внедрения Украиной европейской практики охраны окружающей среды.

Речь идет о внедрении директив по оценке влияния на окружающую среду государственных и частных проектов, свободному доступу к экологической информации, участию общественности в разработке планов и программ, связанных с окружающей средой, а также по охране атмосферного воздуха, обращению с отходами, гарантии качества питьевой воды, обеспечению биологического разнообразия и многих других.

Если говорить о конкретных изменениях, которые нас ждут, то речь идет, например, о внедрении системы стратегической экологической оценки, расширении доступа общественности к разрешительной документации и отчетам по оценке влияния на окружающую среду, а также к принятию решений относительно программ, связанных с отходами, охраной водных ресурсов и атмосферного воздуха. Должна быть пересмотрена правовая база в сфере захо-

ронения отходов, в частности введены финансовые гарантии заявителя при получении разрешения на захоронение отходов, запрет на захоронение отдельных видов отходов, определены процедуры закрытия мест захоронения и дальнейшего обращения с ними.

Необходимо внедрение более точных систем мониторинга состояния атмосферного воздуха, более полное определение веществ за которыми ведется наблюдение.

В сфере охраны водных ресурсов должны быть приняты меры по внедрению бассейнового принципа управления водными ресурсами и подготовке планов по управлению речными бассейнами (с учетом требований по информированию и консультации с общественностью). Касательно питьевой воды необходимо принять меры, чтобы параметры качества воды соблюдались в помещении, где вода течет из кранов и используется потребителями, а не только на выходе у производителя.

(далее см. на стр. 2)

До XI звітно-виборчої конференції

27 лютого 2016 року відбудеться XI звітно-виборча конференція Дніпропетровського міського товариства охорони природи. В цей день президія та міська рада товариства мають відзвітувати про діяльність за останні 5 років, а делегати – визначитись з пріоритетами на наступні п'ять років.

Але перш ніж говорити про майбутнє, слід озирнутися та подивитися на історію дніпропетровського осередку Українського товариства охорони природи.

18-22 червня 1959 року згідно рішення виконкому Дніпропетровської міської ради депутатів трудящих та на підставі відповідної конференції Товариство сприяння озелененню Дніпропетровська було реорганізоване в міську філію Українського товариства охорони природи. З цього часу почався відлік історії Дніпропетровської міської організації товариства охорони природи.

За 55 років, що минули з цього часу міське товариство охорони природи пережило різні періоди розвитку: участь в організації екологічних та просвітницьких заходах, видавничій та агітаційній роботі в одні роки, бюрократичний занепад – в інші.

У 1990 році згідно рішення президії Республіканської ради Українського товариства охорони природи про переведення місцевих осередків на госпрозрахунок міське товариство було зареєстроване як самостійна юридична особа. Не зовсім зрозуміло, який госпрозрахунок може бути у громадської організації, але звичка повторювати все за центральними органами влади колишнього СРСР зробили свою справу. Міське товариство виокремилось.

Госпрозрахунок звівся до розпродажу майна міської організації, а сама організація фактично припинила свою діяльність.

Після більш ніж десятирічної перерви у 2009 році за допомогою обласної організації Дніпропетровська міська організація товариства охорони природи відродилась: було відновлено документи, проведено конференцію. Сьогодні діє рада та президія міської організації, відтворено сім районних організацій, в кожній з яких утворено районну раду. «Сиротою» залишається Самарський район м. Дніпропетровська, де відновити районний осередок поки що не вдалось,

(див. далі на стор. 2)

НОВИНИ

Участь у програмі «Креативна Європа»

Верховною Радою України прийнято Закон України «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Європейською Комісією про участь України у програмі «Креативна Європа»: програма Європейського Союзу для сектору культури та креативності, та про співробітництво між Україною та Європейським Союзом у підпрограмі «Медіа» програми «Креативна Європа». Основна мета участі України у цій програмі: розвиток українського сектору культури, просування конкурентоздатності українського культурного продукту, промоція і захист культурного та мовного розмаїття в Україні, і як наслідок — інтеграція України до повноцінного європейського культурного простору.

Сума внеску на цей 2016 рік складає лише 1 євро. У подальшому будуть визначатися окремі суми для кожного року.

Референдум в Нідерландах щодо асоціації ЄС з Україною

Організація проведення референдуму щодо підписання Угоди про асоціацію Україна-ЄС коштуватиме Амстердаму 30 млн євро, зазначив міністр внутрішніх справ Нідерландів Рональд Пластерк.

За словами міністра, уряд Нідерландів прагне провести добре організований референдум, тому на його підготовку і проведення виділять на 10 млн євро більше, ніж було заплановано.

Марк Рютте, прем'єр-міністр Королівства, наголосив, що уряд проведе кампанію на підтримку України перед проведенням даного референдуму, який запланований на 6 квітня.

Референдум про підписання Амстердамом Угоди про асоціацію вимагали провести декілька нідерландських організацій, зокрема група громадян *Burgerscomité ЕС* та євроскептичний центр «Форум для демократії».

Німеччина в період головування в ОБСЄ зосередиться на Україні

Німеччина, очолюючи ОБСЄ у 2016 році, зосередиться на відновленні миру й безпеки в Європі, передовсім ітиметься про врегулювання на Донбасі.

Україна, її підтримка та розв'язання конфлікту, ініційованого Росією на її східних теренах, є пріоритетами роботи ОБСЄ під час головування в ній Німеччини у 2016 році.

Так стверджують і представники цієї організації, й німецькі дипломати. Окрім того, в ОБСЄ мають намір реформувати свою роботу, враховуючи нові виклики, пов'язані з воєнним конфліктом на Донбасі. Частина ж українських експертів наголошують, що попри потужну допомогу Німеччини, головних зусиль у врегулюванні протистояння доведеться докладати самим українцям.

Інша частина аналітиків – закликає ОБСЄ працювати над виконанням і мінських угод, і Будапештського меморандуму, а також подбати про підготовку миротворчої місії на Донбасі

(за матеріалами www.eu.prostir.ua)

ЗАЯВА

Громадськість вимагає запровадження посади віце-прем'єра з питань європейської інтеграції

Громадські організації – члени Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства вітають та підтримують відкриту рекомендацію членів Європейського Союзу щодо призначення в Україні віце-прем'єра з питань європейської інтеграції.

Євроінтеграція – цивілізаційний вибір України, основна вимога Революції Гідності. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (далі-Угода), особливо її економічна частина, присвячена Зоні вільної торгівлі, вимагають посиленої уваги та координації на найвищому рівні. Водночас, на даний момент в Україні так і не визначено політичну фігуру високого рівня, яка б відповідала за імplementацію Угоди та координацію всього процесу європейської інтеграції країни. Як наслідок, протягом більш ніж двох років виконання Угоди отримано доволі незначні результати, зокрема, стосовно законодавчого забезпечення її виконання. Натомість маємо справедливую критику від закордонних партнерів за зволікання зі здійсненням ключових євроінтеграційних реформ. Також наразі через відсутність члена уряду, відповідального за питання європейської інтеграції, досі не створюється українська частина Комітету Асоціації – головними завданнями якого, крім іншого, є забезпечення виконання положень Угоди, аналіз та контроль за процесом її імplementації та співпраця з Платформою громадянського суспільства.

Представники експертного та громадянського суспільства України не раз звертались із відповідним закликом до Прем'єр-міністра, Президента та демократичної Коаліції у Верховній Раді. Серед пріоритетних сфер відповідальності майбутнього віце-прем'єра з євроінтеграції визначались наступні: загальна координація імplementації Угоди з акцентом на її «економічну частину» (ГВЗВТ), захист та реалізація торговельно-економічних інтересів України на ринках ЄС, забезпечення результативного діалогу з інституціями Євросоюзу, а також інформування суспільства про реалізацію євро інтеграційного курсу країни.

Водночас акцентуємо увагу на тому, що крім безпосереднього призначення, не менш важливим залишається питання надання віце-прем'єру з євроінтеграції чітких повноважень з координації всіх процесів, пов'язаних з виконанням Угоди: на політичному, управлінському та адміністративному рівнях.

Дані повноваження мають бути забезпечені відповідними постановами Кабінету Міністрів, які нададуть можливість віце-прем'єру здійснювати, зокрема, планування, моніторинг, контроль та оцінку реалізації політики у сфері європейської інтеграції, включаючи наближення законодавства України до права ЄС.

Із введенням посади віце-прем'єра з євроінтеграції, в його підпорядкування має перейти діючий зараз Урядовий офіс з питань європейської інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів.

Однак в майбутньому варто піднімати питання створення окремого органу виконавчої влади (наприклад, Міністерства європейської інтеграції чи Національної Агенції з європейської інтеграції). Статус цього органу повинен бути достатнім для координації дій усіх інших міністерств та відомств, залучених до формування та реалізації політики європейської інтеграції.

Отже, запровадження посади віце-прем'єра з європейської інтеграції та призначення фахового управліня з ґрунтовними знаннями Угоди та європейського права, з успішним досвідом ведення переговорів з найвищими посадовцями ЄС та взаємодії з експертним середовищем і представниками бізнесу, а також з високим авторитетом в політикумі і суспільстві, дозволить забезпечити результативність євроінтеграційного курсу та високу якість здійснення необхідних Україні реформ.

Соглашение об ассоциации: чего ждаты экологи

(продолжение, начало см. на стр. 1)

Существенных изменений требует законодательство о защите вод от смыыва нитратов с сельскохозяйственных земель и внедрении безопасных аграрного производства. Должны быть определены зоны, уязвимые к накоплению нитратов.

Необходимо внедрять систему управления рисками, связанными с промышленным производством, долгосрочные программы по предупреждению паводков.

Приложение XXX к Соглашению предусматривает продолжение имплементации Киотского протокола.

Часть 1 главы 18 («Политика в сфере рыболовства») V раздела Соглашения закрепляет необходимость ответственного управления рыболовством, которое будет обеспечивать устойчивость рыбных запасов и основываться на экосистемном подходе.

Глава 19 раздела V Соглашения устанавливает задачи и порядок взаимодействия Сторон по ох-

ране и использованию реки Дунай.

Статья 294 Соглашения предусматривает гарантии сторон, что их экологическая политика будет основываться на принципе осторожности, обязательном применении превентивных мер, приоритетности возмещения в полном объеме вреда, причиненного окружающей среде, и оплате штрафа загрязнителем природной среды.

Статья 296 Соглашения устанавливает требование о недопустимости снижения или уменьшения уровня охраны окружающей среды, в том числе для улучшения инвестиционного климата или условий торговли.

В статье 400 Соглашения закрепляется тесная взаимосвязь между туризмом и защитой окружающей среды.

Также согласно статье 434 стороны должны содействовать молодежной политике и продвижению неформального

образования, которые будут способствовать распространению здорового способа жизни.

Кроме того, значительные блоки Соглашения, регулирующие взаимодействие в сфере энергетики и устранение торговых барьеров, непосредственно касаются экологических вопросов.

В частности, Украина будет осуществлять модернизацию энергетической инфраструктуры, содействовать энергосбережению, поддерживать возобновляемую энергетику, производство и использование альтернативных видов топлива (в том числе биотоплива).

Отдельные мероприятия касаются ликвида-

Кроме того, необходимо отметить, что Соглашение об ассоциации предусматривает создание Платформы гражданского общества, в которую войдут представители общественности Украины и члены Европейского экономического и социального комитета, которые совместно будут контролировать ход выполнения Соглашения. Для этого участникам Платформы будет предоставляться необходимая информация, а также возможность вносить предложения по улучшению тех или иных аспектов взаимодействия Украины и Европейского Союза.

Вероятнее всего, за основу возьмут практику

ции последствий аварии на Чернобыльской АЭС: преобразование объекта «Укрытие» в экологически безопасную систему, дезактивацию загрязненной территории и дальнейший мониторинг окружающей среды.

Украинской национальной платформы Форума гражданского общества Восточного партнерства, сложившуюся за годы ее существования.

Сергей ЕДАМЕНКО

До XI звітної-виборчої конференції

(продовження, див початок на стор.1)

Серед головних напрямків діяльності сьогоденного міського товариства охорони природи можна назвати перш за все участь в розробці та обговоренні різних документів та проектів: товариство веде активну кампанію щодо ухвалення закону «Про садівничі товариства», веде розробку законопроекту «Про громадську екологічну експертизу», підготувало пропозиції до Статуту територіальної громади міста Дніпропетровська, обговорення змін до якого зараз відбувається в місті. Активно співпрацює міське товариство охорони природи і з профіль-

ними органами влади: голова товариства обирався головою громадської ради при Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області, заступником голови громадської ради при Дніпропетровській міській раді.

Важливим напрямком діяльності товариства є видання спільно з Асоціацією міжнародно-правових досліджень газети «Європейський Час», крім того, готуються посібники для громадських активістів, які мають допомогти їм у відстоюванні своїх екологічних прав.

Спільно з іншими громадськими організаціями ведеться робота щодо захисту безпритульних тварин. Зокрема, за активного сприяння Товариства вже декілька років поспіль на відбувається дитячий зоозахисний конкурс.

Ведеться робота з відновлення діяльності екологічної бібліотеки,

яка має об'єднати електронні та паперові видання, що стосуються охорони довкілля.

Для впровадження практичних природоохоронних заходів спільно було прийнято рішення про відновлення діяльності ТОВ «Нюсфера», утвореного в далекому 1992 році.

На жаль, поки що залишається нереалізованою мрія про відтворення Народного університету «Природа», де зацікавлені громадяни могли б одержувати знання щодо охорони довкілля, захисту своїх екологічних прав, а також з питань садівництва і городництва, поводження з домашніми тваринами, зміцнення власного здоров'я тощо.

Головними ж принципами діяльності міського товариства сьогодні є: послідовність у виконанні намечених заходів та принциповість у відстоюванні цілей.

Віталій БІЛОКОНЬ

Оріль в очікуванні створення національного природного парку

Навряд чи знайдеться дніпропетровець, який би не чув про те, що найчистішою річкою Європи є Оріль. І хоча це твердження не має під собою достатнього обґрунтування, тим не менше воно підкреслює важливе значення цього водного об'єкту для нашого регіону і України.

Маючи площу близько десяти тисяч квадратних кілометрів та довжину близько 250 кілометрів, з яких майже третина припадає на Дніпропетровську область, решта – на Полтавську та Харківську області, Оріль належить до середніх річок. Вона має 127 притоків та понад 100 озер і боліт.

До будівництва Дніпродзержинського водосховища (1964) Оріль впадала в Дніпро біля с. Шулґівки Царичанського району, тепер її направлено по новому штучному руслу. 1970–1981 років уздовж Орелі збудовано канал Дніпро – Донбас, який також значно змінив річку. По каналу вода з Дніпродзержинського водосховища надходила до Орільківського водосховища, але нині канал не виконує своєї водопостачальної функції, бо через замулення русла та підпір води в Орелі її заплава місцями підтоплена, заболочена і перетворилась на луки і очеретяні болота.

Однак і дотепер Оріль залишається найчистішою річкою Степового Подніпров'я, навколо якої сформувався дивовижний тваринний та рослинний світ, що привернув увагу дослідників ще в середині 30-х років минулого століття.

Понад 115 видів рідкісних рослин, із яких 1 вид занесено до сві-

тового Червоного списку, 2 – до Європейського червоного списку і понад 20 – до Червоної книги України, обрали місцем свого існування Приорільські землі.

Понад 30 видів риб плаває в річці, понад 190 видів птахів (у тому числі десять червонокнижних) облюбувало територію навколо неї.

Унікальність цього природного комплексу не залишилася поза увагою науковців та громадськос-

ті, тож ще 2000 року Еколого-туристичне об'єднання «Орлан» науково обґрунтувало створення Національного природного парку «Орільський», який би знаходився в трьох областях України – Дніпропетровській, Харківській та Полтавській. Територія парку мала охоплювати середню та нижню частину течії, а також річку Стара

Оріль на всю довжину. Пропонована площа національного парку становила майже 83 тис. гектарів.

Але під час затвердження програми формування національної екологічної мережі на 2001–2015 роки об'єкт під назвою «Орільський» загубився...

Нарешті в грудні 2008 року в Указі Президента України № 1129

з'явилася згадка про необхідність створення Національного природного парку «Орільський». Після цього Державне управління охорони навколишнього природного середовища почало готуватися до створення цього об'єкту.

Передбачалось, що спершу до території національного парку мають увійти землі двох районів – Царичанського та Петриківського, потім – Новомосковський, Магдалинівський та Юр'ївський райони.

Але ж для створення національного природного парку потрібні рішення відповідних місцевих рад.

Та на місцях не дрімали, переконали мешканців, а за ними й депутатів, що національний природний парк непотрібен, що селян позбавлять їх землі, а заповідний об'єкт перетвориться на приватну садибу високопоставленого чиновника. Тож сільські та районні ради пішли на спротив і загальмували роботи зі створення парку.

За гучними словами про права селян та доступ до лісу насправді стояло елементарне бажання вільно розпоряджатися ласими шматками землі поруч із річкою та лісом, перспектива будівництва елітного житла. З іншого боку, в де-

яких регіонах дійсно було перетворення природно-заповідних територій на власні маєтки, куди людям не можна вільно заходити, що посилювало недовіру громадян до проекту.

Та потроху місцеві ради давали згоду на створення Національного природного парку «Орільський». Але виникла інша проблема: через брак коштів належного картографічного матеріалу нового об'єкту немає, а є лише певні проектні нариси, які не дозволять повноцінно реалізувати створення природного парку. Тож роботи знову стали.

У 2015 році було нарешті оголошено про готовність місцевої влади вийти на фінішну пряму і підготувати всі необхідні документи. Чи дочекається Оріль створення національного природного парку, перш ніж обміліє та всохне?

Марина СКРИПНИК

ЄС допоможе в імплементації стратегії розвитку сільського господарства України

Міністр аграрної політики та продовольства України О.Павленко під час зустрічі з представниками ЄС в Україні, що Європейський Союз та міжнародні партнери готові всебічно сприяти Міністерству в реалізації єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на період до 2020 року.

Основна мета проекту – підсилення потенціалу Міністерства щодо імплементації стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій відповідно до зобов'язань України в рамках Угоди про асоціацію та поглибленої всеохоплюючої зони вільної торгівлі.

За словами Міністра, стратегія являє собою дієву дорожню карту реформування аграрного сектору в Україні.

Стратегія окреслює першочергові та довгострокові заходи та очікувані результати, а також включає деталізований план дій до виконання. Загальною метою стратегії є підвищення конкурентоздатності сільського господарства і сприяння розвитку сільських територій на сталій основі відповідно до стандартів ЄС.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Дніпропетровська міська рада товариства охорони природи повідомляє про проведення 27 лютого 2016 року за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, 9/Б (конференц-зал) о 13 год. 00 хвилин. **XI звітно-виборчої конференції Дніпропетровської міської організації товариства охорони природи.**

Порядок денний конференції:

1. Щодо відзначення 70-річчя Українського товариства охорони природи.
2. Звіт про діяльність Дніпропетровської міської організації товариства охорони природи протягом 2011 – 2015 років.
3. Пропозиції Дніпропетровської міської організації товариства охорони природи щодо вдосконалення системи охорони довкілля та земельних відносин.
4. Про затвердження Статуту Дніпропетровської міської організації товариства охорони природи
5. Про обрання керівних органів Дніпропетровської міської організації товариства охорони природи
6. Про ситуацію в Дніпропетровській обласній організації Українського товариства охорони природи.
7. Про обрання делегатів на XII конференцію Дніпропетровської обласної організації Українського товариства охорони природи.

Час реєстрації делегатів з 12-30 по 13-00.

Для членів Українського товариства охорони природи та представників засобів масової інформації надається вільний доступ до приміщення, де провадитиметься конференція.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Місцеві осередки Дніпропетровської обласної організації Українського товариства охорони природи в порядку, передбаченому п. 18 Статуту Українського товариства охорони природи, абз. 3 п. 16 Статуту Дніпропетровської обласної організації Українського товариства охорони природи, повідомляють про скликання 27 лютого 2016 року за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, 9/Б (конференц-зал) о 14 год. 30 хвилин **XII позачергової конференції Дніпропетровської обласної організації Українського товариства охорони природи.**

Порядок денний конференції:

1. Про відновлення демократичних засад управління Дніпропетровською обласною організацією Українського товариства охорони природи.
2. Про внесення змін до складу керівних органів Дніпропетровської обласної організації Українського товариства охорони природи.

Час реєстрації делегатів з 14-00 по 14-30.

Для членів Українського товариства охорони природи та представників засобів масової інформації надається вільний доступ до приміщення, де провадитиметься конференція.

